AUGURIUM
SORTIS BEATÆ

Ab

ARCHITHAUMATURGA

AUGUSTISSIMÆ CÆLORUM IMPERATRICIS POLONIARUM REGINÆ.

VIRGINIS MARIÆ,

Claromontana Ara,

In universum Poloniæ Regnum

PROMANANTIS.

Penes,

CONFRATERNITATEM

Seu

CONGREGATIONEM,

Ejusdem Beatissimæ Virginis MARIÆ Claromontanæ Częstochoviensis, & Inventionis Sanctæ CRUCIS

à SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO, DOMINO

CLEMENTE XI.

Institutam, Erectam, Copiosis Gratijs Comulatam.

& per

CELSISSIMUM PRINCIPEM,

ILLUSTRISSIMUM ac EXCELLENTISSIMUM DOMINUM,

D. CASIMIRUM

à LUBNA

ŁUBIENSKI

EPISCOPUM CRACOVIENSEM, DUCEM SEVERIÆ,

Ad Marianam Basilicam PP. Ordinis S. PAULI Primi Eremitæ Solenniter Introductam,

ASSUMPTUM.

Per

Fr: NICOLAUM CAROLUM JUNIEWICZ,

Ejusdem Ordinis Professum; ipsâ die Introductionis

PPOMULGATUM.

Typis Clari-Montis Częstochoviensis.

JN GENTILITIUM STEMMA,
CELSISSIMI
PRINCIPIS

Faustius augurium nemo prætendat ab Astris;
Vim, fera pellendi, Mucro Bisontis habet:
Quo Duce, ter Sanctæ nova dum micat aula MARIÆ,
Haud quatiet fati, Lechica corda, pavor.
Hoc grege Confratrum sectante probum CAPUT; Orbem
Vincere non impar PRÆSULIS Ensis erit.

CELSISSIMO PRINCIPI,
Illustrissimo ac Excellentissimo Domino,

D. CASIMIRO
à ŁUBNA
ŁUBIENSKI
Dei, & Apostolicæ Sedis Gratiâ,
EPISCOPO CRACOVIENSI,
Duci Severiæ, Clari-Montis Częstochoviensis
PROTECTORI MUNIFICENTISSIMO.

A*Ugurium sortis beatæ, nemini justius aptiusvè, quàm Tuo præcelso consentaneum Nomini; Tibi jure debito in prociduo ad oram Pontificalis Purpuræ cultu, adfero pronus.* Celsissime Princeps, Illustrissime ac Reverendissime Præsul, Domine Clementissime. *Tuum est; quod Tibi venerabundâ fertur pagellâ;*

 vel

vel ideo non alienum, quiá Reginali profuſum de ſinu gratiarum MARIÆ. Cujus pijſſimo dum ſeſe totum devoviſti cultui; tutò crede, conſulto auſpice Divûm; Tuæ Celſitudinis fore, quidquid Marianæ Bonitatis. Sed quia auguſtum inter anguſta ſollicitudinum, Gentilitium Verticem, pijs circa Regium Deiparæ adornandum honoris culmen, ſauciari prætendiſti curis, unde curſui Tuo ad immortalitatem gloriæ, ſauciatore gladio fixiſti metam, metu nullo altercantis terendus fati: Hinc eſt felix de Te non minus veritatis, quàm Gloriæ index augurium, quòd cum faventiſſima Tibi Regnatrice MARIA, uniuerſam cæleſtis Aulæ ſuæ Catervam, in ſacrum Tui Nominis,honoris ac proſperæ vitæ tutamen, amorem, comitatumque perennem, jure quodammodo pietatis vendicaſti. Nec mirum! ſi emeritæ virtutis Tuæ prœmia tanta capeſſes. Expandiſti profectò ætheream amphitheatralis gloriæ pompam, citra amphibologiam annuent cæli; Sanctioris in augmen tripudij, ſuperum evocaſti Hierarchiam.. novo gloriæ ſidere Polonum beaſti Polum, verbo: Empireum ſolatio; Orthodoxorum vota, Europei Orbis inquilinam pietatem, beatitudinis ditaſti & dotaſti xenio; ubi in ſacrum Regi-nalis Deiparæ honoris augmen, poſt peracta nuper, æmulâ hodiernæ feriâ, in ſolium Sarmatici Regni ſuæ Inaugurationis ſolemnia, Pontificalis Principe Authoritatæ curæ, Curiam ampliaſti: nempe dum Congregationem ſub titulo B. V. Claromontanæ & Inventionis S. Crucis (quâ perennes Tibi, benedictiones imperti-ri auſpicare) noviter à Te comparatam, Tuâque vigilantiſſimâ circa bonum orthodoxæ Religionis operâ, erectam à SSmo D. Noſtro CLEMENTE Pp. XI. ma-

gnifi-

gnificentissimâ in sanctam Clari-Montis Thaumaturgæ Virginis Poloniarum Reginæ Aulam Introductione decorâsti: partui sollicitudinis Tuæ præsens. Habes inde Princeps Celsissime *quanquam & cunctis gestis Tuis orbem orbasti eloquio, ad ea dignè enarranda; habes (inquam,) quod in Te videant lætæ, invideant gratæ Superū Cohortes, posthuma encomiset posteritas, prona adoret virtus. Superest non jam augurium, qvo in votivo omnium plausu, faventibus Astris, ab incunabulis Tua verius augustiusque Octavij Augusti sole præfigurati omine, orbi par illustrando refulserat virtus. Ast ipsa sui interpres & auspex, nullâ sat exaranda panegyri Tuæ Dignitatis Eminentia, solaris instar beneficij Lechico proficua solo; quod toties serenissimâ consilij acie, ad felix gloriæ germen erudîsti, publici avidus boni. Quæ clavam Herculi inenodabili maritavit fœdere antiquitas, lumen soli eodem implexuisset gordio, nisi opacū eclypsis chaos, serenam Phœbi funeraret claritatem: at utinam Illustrissimæ Gloriæ Tuæ novisset Excellentiam, Mehercle, facilius Iovi fulmen, quàm Tibi* Sol æquitatis ac prudentiæ Excellentissime, *aureum lucis splendorem eripi posse credidisset. Nescit tenebras candidissimo notatæ calculo, Prosapiæ Tuæ vetustas, nescit occasum splendida Nominis immortalitas, nescit eclypsim Palladiæ lucis ubertas. Indies Clementiæ Tuæ inclarescit amœnitas, dum addictissimam Tibi Sarmatiam, ubere gratiarum influxu fœcundas. Quò zelantiorem illa amantissimi Patriæ Patris, in se demiratur affectum, eò calentius in Tui amorem inardescit, & citra assentationem, sincera Peligni Oloris depromit tripudia,* O! Lux immēsi publica mūdi! Phæbe Pater.

 Inter

Inter cæteras Tuâ pietate irradiatas Sacrariorũ Ædes, Clari-Montis sacrum Tui Nominis dignitate ac munificentiâ, inclarescit Pantheon; quòd cùm Illustrissimæ Domûs Tuæ semper dignissimis gestis, honore, gloriâ ac pietate, Urbem & Orbẽ collustrantis, Prædecessores famâ immortales, à fundamentis erexêre, ac erectum eximijs abundè ditavêre munerum cornucopijs: Hinc æquo Superum decreto fatum, quòd Pontificali non alibi coronâ, redimiri debuisti, quàm ubi Archiepiscopalibus & Episcopalibus Infulis, coronati Łubienij Gnesnensis & Płocensis, tam festivæ inaugurationi Domicilium sumptuosissimè ac Augustal MARIÆ, fundàrunt: ad cujus Thaumaturgam Aram, dum decus Gentilitium mucrone transfixum, in dignissimam consecrassent victimam, etiam coronatos Præsuleis Tiaris vertices, submisêre. Et hinc in gratitudine æternùm perstante Cœlo, Te supremis Superi coronabunt favoribus, qui ad exstructas Marianæ Aulæ Ædes, faventibus Astris, novæ Confraternitatis seu Congregationis Sodalitium providisti. Grato igitur animo semper Tuæ benevolentiæ perenne gerens mnemosinon Religiosa Clarimontis Corona, ad Pontificias procumbit plantas. Fave Celsissime Princeps *votis nostris, & hoc devoti animi augurium benevolo excipe nutu: & quot levi in pagella legeris apices, tot prosperos volve soles, totque Tibi obstrictum obsequijs, Clari-Montis respice Cætum.*

Ita exorat

CELSITIVDINIS VESTRÆ

Clientum minimus

Fr. NICOLAVS CAROLVS IVNIEWICZ

O. S. P. P. E.

ORATIO.

ITerum ad natale bonæ ſpei augurium, renaſcente orbi in ſuperna, gradu, novâ plauſuum coronandum cidari, Mariani honoris ſerenat ectypon. Auditores ornatiſſimi. Sedandum chaos! Parthenium cano celeuſma: Sileat Monſtrorum Domitor! è ſtibiata, ſtygiæ monſtrum domûs. Obrigeſce in Memnonem, ſangviſuga Celetiſontum rabies. Non Indigetum præſaga mali, porphirogenitæ ſtirps gloriæ, alienis avulſo nervis cruore, pubeſcit irrorata. Procul hinc! ſanguineum ſpumantes horrorem, Cyclopum harpagæ: dum hæc *Palma exaltata in cades*, Regnatrix noſtra, ultra centenas annorum decades, fidos ſibimet adſtringi gaudet Pauliadas. Procul hinc! ſulfureo concreti atrore ſquallores, pulverulentæ Gradivi nebulæ: dum hæc Filia Materq; Lucis, (*a*) Lechico ſtupente Solio, trino ſolis jucunda diademate, laſſato ſub armorum pondere, Sarmatici Regni Encelado, beatiori auſpicio, pacis accendit meridiem. Procul! ferrea tempeſtas, è belli nube, ignivoma glandium grando: Novit hæc Regina Divûm (*b*) proprio palliatos Syrmate clientulos, à Poli-arctico telorum tueri nimbo. Exeſte cunctæ Martiæ locuſtæ catervæ. Quouſq; Gentibus iura datis? diriſq; liberas Regnorum oras & ora arctatis habenis, furibundi Eumenides Martis? quouſq; ſagatos promulgans Bellona lacertos, obſeratis dudum Ædibus Iani, almæ qvietis execrabere togam? ſiſte, ſiſte indomitos frena auſus, velox in prædam, velitum congeries. Stirps avida probri, ſceptra quatenus ligonibus æquet, Imperiorum Ioves, Empireo deturbet in pyram, tabeſcat inſatiati pectoris, ferox Mavortis grex aſſeclarum: aut ſatius, ab Achatum innocuo conſperſis cruore, Militiæ ſignis, auſpicatiora inveſtiget, cui placidis fortuna Eteſijs, proſperos advectatura ſoles, immortalita.

(*a*) *Anno 1655. tres ſoles Clarum-Montem præſente Caſim: Rege Polon: illuſtrarunt.*

(*b*) *Tempore obſidionis Sveticæ B.V. Claromontanos clientes ſuos pallio tegere viſa.*

talitatis arridet partu. *Quid bellis sævire iuvat? pax Regna gubernet, quæ sine pace regunt sceptra regendo præmunt.* Enimverò solida solo æquari solia, pellucidas nominis & ominis deleri faces, & quæ stuporem ingerunt pupillis, auro bellicis nudari chrisulcis, Regias quid rarum vittas? Intonuêre tremetibus antris, Fulmina belli Heroes, & turrigera flammis extinctæ Carthaginis pegmata, Orbis inundat ploratu. Pharsalica suis sepulta nervis pomeria. Et Ilium Martio funestatum æstu, Vulcani præda cruenti. En quotquot Magnanimi fulgoris sceptra, lugubri redacta horrore, in universi spectra; *Mavors prædo boni, subdola causa mali.* Sævit ferreâ fulgetrâ, orbis terror Macedo, & brevi tot exuviarum non saginatum libo, Cyrcea æternùm satiavit patera. Prælucenti Thæbanis, gloriæ phosphoro Epaminondæ, subito hesperum Spartæ nectunt: sic clypeati lacerti, dum cæteris pauca, sibimet sæpe dira struxere busta. *Bella non bella fel sapiunt non mella.* Fortunatior pacis olea, Hymettij fœcunda Parens oloris, ecquos sanè insanâ malorum corrodit rubigine, *Pax optima rerum?* Ludat cuipiam stupendum Fortuna Maiestatis proscenium: superbas architectetur arcium ædes, auratis miniat conclavia rosis, trabeato peristromatum augustet splendore, purpureas muricum, in suppedaneum sternat exuvias: Imo & sapientis Idumæorum Coronati, splendoris insolentis fastum elucidet, comparem struat amphiteatralis solij pompam: argento superbum lacunar, extendat in conopæum, Iaspides seminet in pavimentum, sed & ipsum sexgeminum leonem, solio graduali suppedaneum, splendido horrore excubare agat. Indignor sortis dignitati: si quæ Regalium Cyri Pocillatrix opum, in dominando Martijs ancillari catastis, conniveat fucata. Nefastum crede fastuosi nitoris influxum Hermi, & divitis gazæ metalla, dum Martiali fuligine, extorso è palpebris mixta profluvio, placida amarulentis confundi bella decernunt. Caducam auguror ordiri bonorum augem, cui grex truculentus Cyclopum minatur occasu. Ast non jam ultrò metuenda bellorum series, ibunt à Sarmaticis oris, post spectatricem [illegible] Thulen, sævæ Marticolarum colluvies, & relictâ quietis amænitate: in seram licèt væsanientis inter ferrea sputa, sortis catastrophen, procul ibunt Martij Typhonis fragores.

Quæ spoliata jacet bellis Europa, beabit
Lætior hanc pacis fertiliorq; seges.

En pro-

En provida boni Mater, Regnatrix amanda, Titulus gloriæ, & syngrapha nostræ salutis, novâ methodo, quærula clientum vota totq; ferorum gyratas turbinibus, solatura mentes, gloriosis intermicat signis: unde cum salutifera acclinis sub tutantis benevolentiæ suæ hemisphærium animi, clientela, penes finalem arrodentis temporalium accersita malignitatis, coronidem, in perennis tranquillitatis coronam, amænæ inauguretur gloria pacis. Ad cuius signa non Atalantæ cupedinario, ne quidquam retardet nisum, Hippomeneo celerandum passu. Regia vexilla patent, accurre probæ mentis satellitium; capessendis celeri animo adesto donis. At siste paulisper gradum, enixa ignari gressus celeritas, enormis Phäëtontei nisûs enodatio. Ad festinantis gloriam passûs, ne sui mulctetur elusu, agendorum haud dubiè investiganda series. Quæ dum tenui arbusculæ humero, moles explananda incumbit svadæ; vereor ne indagatrix sacrorum, balbucienti tyrocinio, temeritatis incurrat scabrim, tanti muneris impulsa fastu. Iamq; propemodùm elinguem exordirer facundiam, ni tuæ benignitati, Auxiliatrix Christianorum, Regina nostra, moderandas committere fauces, non nefas opinarer. Igitur frenata habe o! Diva Parens, ne deviët in passu, eloquij ora, dum in tui minutissimam quantumvis honoris bullam, ibo pijs sacra indigitatum, tuismet Regnatrix potentissima mancipijs, bina quippe pacis, ac præmiorum signa: quæ ut prospera vexilla, perennes in gloria triumphos præsignantia contemplaturus, sub eadem te Duce, Antesignana Imperatrix, in pace bellaturos, fortes in fide Ascetas invitabo.

Non diffiteor illustres nomini umbras, ab armorum emendicasse Lucina, Coronatos orbis Latrones: Demus scænam: atros libeat eruderare sarcophagos, vermi subjecta ossium acervare busta, honoris cadavera, fucatæ gloriæ resuscitare manes, sicq; instructo pyræ acervo, infami splendidi famâ Herostrati inicere facem. Ita enim fœcundato cinere è bustario militiæ serpet ille Pharsalici, incendij Cæsar: procedet Carthaginensiû belli auctor, & gloriæ: reptabit nihilominus ille castrensis redamans Prætorij Epaminondas, Alcides, Pyrrhus, cæteriq; laurearum invigilantes messioni, quâ martiali exsudatas in arena donec redimirent frontes, inter tot belli discrimina, Heroa persæpe opposuêre pectora telis. Verùm indefessis tot parti curis, quid restat

fulgoris? sepultæ in avernalis obscuro baratri, cum bustis gloriæ, quid nisi tetra splendescit ærumna.

Figimus Herculeas cœlo applaudente columnas
Non ultra Honoris cursus hoc sistit loco

Absit à sacris hæc improbo turgida typho fama, non jam ultrò mendaci vestra nitescat gloria fuco, scripta quorum æternitati, bibliotheca decantat nomina, o! Vos præclari Gentium vastatores. Gloriam si spectes non Sonitu belli horrifero vulgatam, non acinacis acie falcatam, non ignitis frementium per æra glandium turmis, succensam, fucato enim hæc venustatis tincta conchyli, ut mendax Morphei perit imago. At quâ nil serenius perennitate inaugurante elucescit, gloriam, amænâ pacis tranquillitate, tranquillo æternaturæ cœlorum amænitatis amore, moris pacifici instaurandi zelo, progerminandam, ecquos non devicturam zoilos, ipsa quandoq; venerabunda Indigetum stipabit cohors, stupebitq; nefandi exitûs Momica Catechumenæ Gentis propago. Non terreæ dolosâ miniatæ cerussâ, sidereæ hæc forma lucis, eò jucundiores fruticescit in radios, quô vehementius malevola sublunarium vanitatis suffocari gaudet ab umbra. Eminentius hâc sobole cœli, haud quidquam pariet humus? felix astrorum Inquilina, pede non animo terrea petit, subsellia, celsas despectu curules conculcat ingenua, non tamen lædit nec læditur insons. Sed ne tanto antithesis lusu famellicos ultra pullulare animos, inconcinnus linquam Orator, habeat suam anacrisis lucem. Non Diogenis indagatricem accendo facem, non incentenas parasanges protenso lumine Pharos, illustrari aveo ne deviem. Ad te *Electa ut sol, Lumen de lumine Virgo* supplex provolvor tenebrio, effatum gloriæ sidus, reducto velut sipario, ignaris dignare elucidare mentibus: unde semotâ trriti luctaminis caligine, tuo solari bonitatis succensi radio, ad sacrum tanti sideris exardescant amplexum, & in secundo ad eius splendoris Maiestatem, per pacis quietem, armaq; iustitiæ, accessu, *non minuantur omni bono.* Constat brevi funesto opacandos eclyptico, ut eò densiores famosæ, versusne fumosæ gloriæ, succrescant in radios, cineres pulverulenti Martis, fastuoso levare spiritu Regnorum soles. In extingvendos Thessaliæ pegmatum nitores, omnem movere lapidem, Iulianæ exardet plena tumore cupedo famæ. Ruit in præceps urgente honoris æstu, Hectoris in tela, intrepidi ad fu-

ad funesta Oraculi vaticinia, Prothesilai magnanimitas. E gregario stipite, aleâ Martis in solium evecti, ulterius bellicos adauget fumos, Ptolemæi honoris ardor: *Tanti est præmissa in hostes nominis fama, per tela, per ignes,* ad fastigium gloriæ, commune mortalibus niti. Vrgent coronati Quiritum vertices, nefanda præliorum incendia, unde protervo fumigantes fastu, per suffocata densatæ populorum phalangis cadavera, triumphi quadrigis, in gloriæ tollantur capitolium. Actum est: cruenta turgidos inflando suffocat animos ambitio. In sepulchrali æmulorum silice, dignitatis fundamenta poni molitur, nec gradi se tutò æxistimat, nisi propria in calcatis Potentiorum cineribus, vestigia figat. Quid exstat oro? Deorumne consilio fatum? In primo plaste honoris, ex ignium pyropis, atrox Magnatibus diadema, Martiam conflare Vulcaniam. Heu nefas! bellis mortem, morte animare Bella, heu! exitiale facinus: Evenit, & certò stat plantâ dogma malorum: *Amor purpuræ semper sanguinem sitit.* Ergone truculenti vorax post carnes Achatum, abhorrendo inhiabis optato, guttur Poliphemi? Dehisce tellus! & malè sitibundo flagitiorum, necisq; vivo partui, Acherontei pande gurgitis amnes. Quæ tanti causa caputq; probri? quo fonte sæpius derivata clades, in Patrias fluit? vos percontor Coronati ambitionis Vtres, uteri heluonum, insatiati famâ Principes, quis ardor? aite; vestra cruentas in tot præliorum strages, æstuantium præcordia, urget & urit? o! intemperatum mentis vesanæ motum: spectate! quæ orbis urbium incendia parit: O! miseram temero fumantis nisu, ludibrij facē: Tune labilis, unico fati cōfestim cedens afflatui pusio ventule, mox perituræ ventilabrum famæ, tune in obruenda ruis urbium mænia, pegmata, turres, celsa culmina Regum? peri! fascinans oculis spectrum, tu conculcandæ exilitatis, grandibus evertendis, morsu minax lethali nepa. Dispareat hæc à Parthenio Regnatricis MARIÆ satellitio, cæde cladibusq; fumigantis vesania flatûs, utpote non ad ventosæ iter calcaturis, gloriæ genus. Diversa diversis, æqua paribus æquitati conatibus, assequenda rimare dona. Non assiduo præliorum strepitu, tremendum Orbis Terrorem, nec Centimanorū robore, bellica iacientes fulmina Heroes, Dij quandoq; suæ præmiavêre coronamento famæ. Attonita stupet mens Elisei, at pacis redamantem, flammeâ rutilanti luce, *Currûs Izrael* pompâ, in astra vehi.

 Et nisi

Et nisi armis in arvis Martijs, cruore madentem finijsset gloriæ metere sementem, blandæq; (*pacem do vobis*) aurem protendisset voci, à rapido in terram fulgure præmente, casu, levatum inter fulgidas Superum contignationes, nuspiam è Saulo cœli stupuissent Tertianum. Nec ipsum carne sepultum Numen, in Empireum honoris culmen *nubes suscepit*, priusquam concludendæ cœlos inter & terras pacis, pragmaticum Orbis adoravit Caduceatorem. Exesto igitur sanguinolentæ stirps avida pugnæ. Alma enim tanti Caduceatoris Parens Regnatrix Diva, Sacratissimæ Proli conformis in omni, stetit hodie in medio vestri, chari Zelotes, Consodales Parthenij, blandulâ intonans voce *Pax vobis*. Quo, ut pacali corde, per quietis media diversa à gratuito Marticolarum conamine, ad perennaturæ fastigiũ gloriæ, attollamini, indicare satagit. Et ne quorundã Didimorũ lædatur incredulitatis; ictu, en cicatrices, sacrilego Mucrone, sacratis insculptas genis: *Palpate & videte*, nihilominus scitico infixa spiculo, Reginalis vulnera colli. Et hæc in splendidius clientum Gloriæ sidus, nullâ *Apellis medenda* arte, æternùm dimicare, ad normam saucio gloriantis de pectore Nati, Materna decrevit bonitas. O! Bona, pia, benigna Domina, *Mater pulchræ dilectionis*, Tu ne cœli Gubernatrix potestatum, potentissima, orco horriferos eructanti faucibus æstus, tremenda, tu ne victrix triũfosissima, ferocientem immanitatem, in proprij sævire fines vultûs amænitatem? Ergone sanctior Harpalice Getis, verior Debbora Sisaræ; ergo ne furibundis Holoferni minis, cedes triumphi adoreas, pulcherrima Iudith? siccine potentem astrorum Calcatricem, cui in suppedaneum candidis invehitur Latonia bigis, in Regale nubes luculenta solium, Phæbeum lucis Æthereæ iubar, in principale syrma, candescentis Pleiadum choreæ cætus, in diadema, & universum empirei agmen, in Imperatoriam designatur pompam: siccine tantæ Majestatis Dominam, jam gemmeis genis sauciam (c) jam in turpe deturbatam cænum, honorari decuit? Contremisce tellus! cecidit Æthereus è quadriga Tytan, è sexgemino vehiculo, divinissima jam non sponte Astræa; cecidit suis è rotis, stella matutina: Plorate cœli! unicum Decus mæsto sidereæ planctu lugete Choræ. Ah! jam lachrymantia dissoluto cardine æthera fundite rivos: nefas, nefas irâ tyrãnidis actum, abluite Reginali de fronte limum. Ast lacrymas præ-

(c) *Thaumaturga Imago B. V. Claro Montanæ ab Hussitis vulnerata, & in terram è curru deiecta. Anno 1430.*

clusit

clusit dolor, sicq; amarius plangente cœlo, miserta; utpotè non in toto gnara (quantæ læsio Majestatis,) quia ad eius sidereum cæcutiens nitorem, arida tellus erupit in fletus. O! jam nunc miseri accurrite Clientuli, festino Pauliadæ accelerate passu (*d*) *ad fontem capientes cibum*, an ocius Nazarenum cibi subiculum. O! infelix sortis jactura; eversa rerum facies, en qui toto sexaginta jam annis, & ultra alebamini, heu dolor! nunc dimidiatum, non enim cælesti, corvino, ast tartareæ gulæ discerptum rostro prendite, cernite servuli, decus noscite vestrum. Eheu! portenta rerum? Obstupuêre steteruntq; comæ: Divinior Phæbe insolitè lutosâ obscurata nube. O! Mater quid actum aie? tempera dolorem, aut sine mori dolentem. Infandum facinus! tartareo furore protrita Domina, ac Poli soliq; Domina? Heu pectus tundite pugni! mi laceras augete maxillas, ad emundandam sine labe Virginem, in flumina jam lumina formemini fessa. At quousq; dolor? abest quod ploretur, læta succedunt, finite lacrymæ: sat est undarum. Crevit in funestum cruentæ Tyrannidi cataclismum, telluris planctus. Demersa rapidi impulsu Typhonis; inter fatuam sensuum farraginem, infelix propago, idq; in avernali tumulata barathro, æquam sceleri tulit vindictam. Igitur triumphi pæana sonent Pierides, plangores & alti gemitus sinant de pectore niti. Iucundius serenat post nubila Phæbus. Ravistello undarum nimbo polita, venustiori fronte terrestrium in se Cynthia rapit obtutum. Libuit Salvatori compari Patri Nato, inter Solimæ pomeria, ferro limoq; tundi, probra, catastas, vulnera dira ferre; unde micante paulò post ictuum fulgore, amænius fidas duodeni Clientum cætûs sui recreet mentes, pacis Caduceator gloriosus. Libuit hic nostræ Reginæ, Divæ Matri patientis ad normam Nati, immanibus contundi pugnis, ferro sauciari, ut eo benigniori læsâ pro gloria Christiadum, rutilans facie, post limitatum penes proprij eclipsim vultûs, prælium cruentum, tandem inviolabile pacis suo clientum cætui, munus præstare, apto tempore quæat: *Paciferæq; manu ramum prætendat olivæ.* O! magnæ bonitatis simbola; o! Reginalis benevolentiæ thauma, nostræ beatæ Horoscopus perennitatis? O jam illi Phæbus è radijs concinnet lauros sacratæ calci subiciendos, Parnassum in vectigal transcribant Pierides, & cum Assiotea Philosopha, Aganice Astronoma, Are-

(*d*) *Ex vita S. Pauli P. Erem: alluditur ad ejus fontem & Panem, quo totâ vitâ, corvo sibi ministrante vescebatur.*

taphi-

taphila oratrice, Fæmonoë Poëtria, cunctæ eruditiores vetusti gynæcei Matronæ, laudum serta dignis encomijs nectant. Verùm quid devio incõsultus, pudeat rixosam Erinniũ turbã, benignitatis Ectypon cœleste, fascinã aggredi palpebrâ: Empirei Heliconis, mille sanctiorum Castalidum chori, Dominam dulcisonis encomisent pæanis, Reginalis attamen dignitatis Eminentia haud unquam sat laudis habebit. O! Potens Domina Regnatrix Virgo; ecquis igitur è sublunari incolatu, tibi gratiarum par solvere jura? anne rudi Minervâ genita, balbucientis svada immatura oris, in elogia Seraphicæ Dominatricis niti conaberis? erubesce futilem temeri ausûs infantiam. Vetustioris ævi Maturos scientiarum voca Patres, Divinos nimirum Platones, perspicaces ex Peripatis Stagyristas, ex Academijs Theophrastes, ex Gymnasijs Isocrates, ex Athenæis Lysias, ex Collegijs Apollonios, facundos ex Rostris Tullios, ingeniosos ex Pulpitis Demostenes, Sagaces ex Theatris Senecas, verùm quid etsi hi confluant Palladij clipei Philomusi? Haud profectò eviscerati ingenio, in Panegyres, Reginæ nostræ honoris meridiani attingent fimbriam. Dispareat exosa tenebrionum in fide, Propago, cœli ad enarranda dignè, Marianæ Dignitatis fastigia, facundiâ nudati, eâ beatitudine coronari plaudunt, quòd adorare in amore, amare in tremore, stipare in stupore, Reginalem digni Maiestatem. Quid itaq; tenelle sacrato sub calce MARIÆ, pulviscule svada, audebis ne fari elogia? quæ eloqui impar Olimpus: Sile! indignior verna; jam taciturna adora, cole, treme, stupendam Maiestatẽ prociduo venerare cultu. Attamẽ cùm ore nefas, Regium Virginis effari honorem, tremulo animi transcurre obtutu, Empireum MARIÆ eminentiarum conditorium; cui è Divinitatis ærario, universi inexhaustæ gazæ instillati splendores, ipsas beatæ dotis Spirituum Hierarchias adigunt in stuporem. Transcurre gloriosum hocce Deitatis Pantheon, & ne exstaticam incurras phrenesim, eximiæ decorum Maiestatis impulsu, paucis Gazophilacij tanti cimelijs, tremulam infige pupillam. Et, en audite nova! an veriùs, vetusta novo prendite auditu. Inter prima splendorum, primas tenet, una nulli unioni secunda, una plurium secundissima Parens; audite, prodigium est! pusillus Orator gemmas loquor Marianæ bonitatis. Hanc primò innixam obtutui svadæ mirùm quid, non iniusto arbitror iudicio, hæreo mente defixus in uno. (Ergone cæcutien-

tientis noctuæ, enormis norma, Phæbeum haurire jubar, rubori duxisti? Divinum Virgineæ in MARIA sanctitatis solem, unâ cum vitæ aurora exortum, temero transgredi obtutu, dedecus, non error. At parcite Heroæ mentes, pusillanimitatis magnitudini. Fascinæ ictus pupillæ, facilis iniuriæ rogus. Quis ausus? caliganti inter noxarum umbrias tenebrioni, aut quæ oro potestas foret? infascinato delictis, provehi obtutu, in tot luminum cælestium Lucem, Quæ *ipsa suo diademate fulgens, lumen dedit omnibus una.* O Sancta! ter Sancta, terq; beata Regnatrix Virgo. Lux in ortu meridiana, in meridie Seraphica, in lucidissimo occasu, Ætherei aurora diei. Stupet natura, præter proprij limina iuris, tuum Domina, sola Parens Solis dignissima, ponderans ortum, & cùm in cunctis mortali conceptis lege, se Matrem opificemq; gaudeat, tibi Regina Gentium, subactam sese ministram, gloriatur. Tuum est; quod tuo sine avo Nato, pio testatum animo. *Tu es quod illustrat, tu quod illustratur; tu quod apparet, tu quod occultatur proprijs fulgoribus.* Hilarescat suis Olimpus faculis, fatuas habeant & aera flammas, quæ dum palpebris blandiuntur, illudunt, solam universarum Triumphatricem tenebrarum, in sinceræ lucis plenitudine serenissimam, adoro Te luminis Numen, è Numinis lumine non genito, nata, tot luminum Parens ac Domina, quot beata sidereæ Orchestræ agmina, te suam Phæben luminoso coronant diademate. Somniet fulminare uterum Magni fulminum bellicorum Eiaculatoris Parens Olimpias. Hecuba perituro excidium partura Ilio, facem sibi eniti stupescat. Britannicæ Hortulanæ, ante auroræ, solem Regni Anglici producturæ, partū, Lunam delirante Morphæo peperisse ovet. Octavij Augusti (vix exhinc augusta Genitrix) Tytanium iubar parturijsse visa, quid nisi somnium mortalis imperij vaticinatur Proli. *Somnia sunt omnia,* mendax Morphæi fucus, sublunarium gloriæ fastus. Quid tenebrosæ, fulminum, luminumq; Matres; quid oro è vestro caliginoso siderum partu? quid nisi umbra fuit, bulla, favilla, nihil, & umbra ruit. Sola somnij expers inanis, verioris vera Luminis Parens MARIA, mole quantumvis Damascenæ obruta glebæ, nec non obscuro splendidissimi solis partu, Elisia collustrat Imperia. Huc caligantes scelerum inter cymmerias! MARIA lux amoris, lucis amor, amaræ flagitiorum Illuminatrix umbriæ, accurrite probæ, unà & impiæ accurrite mentes, potens est opacas no-

xarum noctes in beatioris, Phoſphorum vitæ, cambio gratiæ metamorphoriſare MARIA, uno Luminis partu millena cœlis parturiens ſidera. Suis à natura lumina, dotibus decora, ultrò ſerenantia intruduntur cavernis, profundis profundûntur abyſſis. ſtrictim obfirmentur repagula, minima modò pateſcat rima, ex improviſo mancipantur. Lux profundi MARIA præſtò eſt: claritudinis miniſtratura gratiam, caliginoſas piaculorum diſſipat tenebras, more naturæ luminum, nuſpiam dedignata abhorrendas ſcelerum abyſſos, modò pateſcant aſpectibus, illuſtrare. O! digna amore Mater, Regina clementiæ, ſiccine nullo ſat venerandos cultu, tuos irrevereri radios, pro more ducis? Ætheri ſtupendam fulgoris Maieſtatem, horridis tenebrarum admovere compedibus non dedignaris

At at quo inconcinnus deflectis Orator? quò à præfato præprimis viſu lectæ Marianæ bonitatis fecundiſſimo unione, deviaſti? Nunquid hodie lumen panegyris argumentum? radij conceptus? damnarem profectò præcocis ſcrutinium ingenii, Niſi hanc gemmam gementis populi dotatricem, radioſiſſimæ tuæ Diva Regnatrix Sanctitatis ſolis primogenitā, conſpicerem. Nec iniqvum arbitror, *viſcera Phœbi gemmarum germen.* Damno fallacis efflatum effati; *Sæpe è nobili ſolo ignobile germen*: en pulchræ quàm pulchra Parentis Filia ſanctitatis Marianæ bonitas cuius conſimilem exordio ſui, ditantis ac illûſtrantis nitoris Maieſtatem, dum rudi eloquio effigiare meditor, exclamare compellor: heu me fatuum quid molior inops? qvis auſus erythreæ undarum abyſſo, remis veliſq; nudam cōmittere proram? mirum quid ultra prodigia, credite narro: recenti (quanquam novam appellare nefas) antitheſi, è ſole vaſtum ſtupete æqvor. *Maria Mare gratiarum.* Nec mirari fas: rei ſeries tanta, quid molis habet in Reginali brachio; cui ſubmiſſam Inſtauratoris prodigiorum cervicem, ſtupente cœlo, orbis adoravit. Proinde abſit mirantium anacryſis, anceps epitometur ſcrutinium, nihilominus ob oratoris facili à Phæbeo luminari ad æquor digreſſu. Conformis Numini Genitrix de ſe Nato, *Omnibus omnia facta*, lumen meridianum, tetra flagitiorū circumſeptis nube, toti ſublunari diſcoloris infirmitatis ſtirpi, pacatum ſaluberis undæ, gratiarum fretum; proprijs conſimili geſtis adoranda, aplanis eloquio ſvadæ; omnium animos, de hac ſalutari pelagi lympha, antlare poſcit benigna. Nec metus præ-

cludat

cludat acceſſum: Sonat dulce MARIA melos. *Tranſite ad mē omnes qui concupiſcitis me, & à generationibus meis adimplemini.* Audite Parthenij zelotes, ortam vobiſmet immortalitatis geneſim. Veſtras hodie vox tanta collimat ad aures. *Tranſite ad me.* O! Mater pientiſſima, Regnatrix benigna, adhucne ſegnes ad tui miniſterium, ſterileſcere animos experiris? anne ſocordes in ſui ſatellitium, propriæ impulſu bonitatis cogeris accerſire? age bona Domina, *cui fundit ab antris Eolus armatas hyemes, cui militat Æther* toto Cælitū famulante choro. Adhucne ingratas viperas indureſcere cernis miſertâ? Ecquis ad te Domina tranſire torpet? ni gelida ſcelerum propago, Illa Reginali tuo inſidioſa honori, cacadæmonici ſementis aſtûs, Superis probroſum germen: cui abſorbendo utquid non hiſcis terra? Tantumne non dedignaberis fovere probrum? Erumpe in fulmineos furores æther? & ſævius minante fulgetrâ, tolle de medio proborum opprobrium, telis tolle triſulcis. Divino Reginæ noſtræ derogare honori? qvis auſus inſanæ mentis? lues, lues ſtirps invida probi, pænas lues æternum, ob fædæ contagia culpæ. Verùm ſine furibundos ſyada movere paſſus: Cæca livoris caligo, rniuriati? ſplendidioris gloriæ index. Quid fulgoris Tytaniæ decedit luci? ſi cæcutienti diſpareat talpæ. *Pulchrior obſcuris aurora intermicat umbris, Pulchrior invidiæ nocte Maria micat.*

Sed ne oratoria Eumenis deflectens ab attacto pauliſper Reginali gratiarum mari, dictionem impellat in ſcabrim, Iterum Stella maris in te o! Domina, tremulam derivo pupillam, cùm verò è caliganti ad hanc Matheſim ruditate, Aſtronomum agere præſumo, obruit mentem ingentis ſtellarum copiæ coronarium, quibus non ultra ſtuporem, hâc unicâ prodromam agente Stellâ, iam inpietatis ſolem, iam vaſtum gratiarum in æqvor diffuſâ MARIA, è mundi oceano vindicatis, cœli iucundantur. O! mirum MARIA mare; tuis benigna Domina diteſcit monilibus æther. Tuus eſt profecto partus, quot quot beatæ mentes, ut cari berylli, in ſtupendam ſupremi Tonantis contexti Maieſtatem, colluſtrant Imperia Poli. Quid ad ſalubre profuſi cunctas orbis in oras, Pelagi tanti, profluvium? Apoſiopeſim age tyro Orator. Loquantur Caſtella, urbium mænia, turres & pagi, parum eſt: depromant voces magnatum ædes, Caſtra, cataſtæ, colles & arva; parum eſt: effare Clare, dixerim clariſſime ſacratis Mariani maris exuvijs, Mons ſortis beatæ, unde Europeus

peus inundatur, ſanatur, & ditatur orbis. Tuum eſt proëmiare alpium ſumme Claromontane vertex. Tripodem agite ſaxa, proferte verba, efferte vera, vos teſtes apello ſacræ latera Ædis, laquearia, auratæ cornicum frontes, comati cancelli, & raræ baricæ: Diſſolvimini in ora aræ; Et quotquot Coronas, Tiaras, clavas, Baltheos, rudeſq; rurium zonas, Mariano de mari gratiarum, hìc gemmis cincinnatas, & ſi quâ ſqvalluêre rubigine, mundatas, conſpexiſtis, aite: iterum iterumvè vos urgeo ſaxa? & rudia tigna. Non portentoſum quidquam loqvela pandet, miracula hic penes Mariam magnam Imperatricem gentium; domeſticum gerunt famulatum. Ergo dum balbucientis imbecillitatem oris, erubet ſvada, collidimini in labra, ſabula, & arenæ: In enarranda ſigillatim Reginæ munera, cum tomis athomi excurrite leves. Et iam en cuncta audite vociferare iunctim; *Immenſa, immenſa ſuis in donis MARIA.* O! ſacræ profectò vocis diſerta poteſtas. Quæ ſuſpiria non coronata donis? cui exoculato tenebrioni lucē plenâ haurire pupillâ negatum? quæ muta non oraculiſare labia? quas ſurditate obtuſas non centrinarū fugere murmur aures? quos vacillantes non rectè gradi Claudios, mundus ſpectavit attonitus? A Phoſphoro ad Heſperum, ab Aquilone ad meridiem, haud facilis repertu egeſtas? cui ditandæ hinc è Reginali gratiarum freto, pretij non diffluant cinædia cari. Non pollet orbis Imperijs, Imperia Regnis, Regna Caſtellis urbibus aulis & arvis. Stringo periocham: Neminem penitus plenè proprijs fiduciæ, Reginali MARIÆ favori, commiſſis velis, proſpero fati provehi edeſſo, non vidit & invidit orbis. O! bonitatis immenſæ Regnatrix Virgo, tuo jam æquè, unâ & Numinis Nomini ſonent Eccleſiæ fauces: *à ſolis ortu uſq; ad occaſum laudabile nomen tuum.* Cadunt terreſtres Dij, iure debito vectigalium tibi obſtricti nexu, quotquot in Regia unctos diademata, tellus fœcunda tollerat Mater; in tui cultum, cadunt Soles Monarchiarum, & meritò: funeſto præliorum, alteriusve fati tetro eclipticarentur nubilo, ni tuis benevolentiæ ſerenent radijs: *Vitioſus ille coronarum circulus eſt, qui centro orbis Mariâ caret.* Aſt ubi cadunt Principes calcantes frontibus humū, in ſubſternendo digna Reginali calcaneo homagia, quid igitur à noſtræ tenuitatis mole populari, præſtandum Mariano Reginæ Regnantium reſtat honori? Solia procumbunt: quid ſtipitum caries aget? O! Mater minimorum

morum

morum maximè vota, bonitatis complectens finu; ad te volvuntur suspiria, audi benigna; amulas in tui cultu de ignorantiæ erue lacunâ mentes. Edoce Domina! quo te adorandam cultu, colendam honore, quo amandam metu, metuendam amore, quâ te Regnatrix gloriosissima, venerandam congruentis methodi, laudũ entelechia, à nostris fidorũ præstet prositq; præcordijs gratis? sed en benefica Mater, Regina clementiæ, ludit an illudit zelum, minuta poscit, cor inquit unicè. *Fili da mihi cor tuum.* O! vis amoris immensa, o! abyssalem bonitatem, totum ne jam? quod tuo recreatur benigno optato, Dominatrix amplissima; pauca imperasti, plus manda, amanda Domina; utquid necesse dissociare pilum. En habe unitas cordi præcordiorum medullas. Posside o! Domina! posside junctim ad perene in tui famulatu mnemosino, in unam compactas peryocham, mentes animos labiorum suspiriorumq; conamina, venarum, ac nervorum ambitus, non nobis nostra, tibi Regnatrix, unicè salus, vita, vitæq; habitus, gemitus, suspiria, cuncta solamina cedant: tua sint penitùs, te gubernante regantur. O! si plus impertiri virium sit nostra potestas. O! utinam te pluris donare posse, mens Superum destinasset. Ast jam silete vota: ludit iucundissima Virago Regnatrix nostra, dulcisonum *in octavo cantum: Pone me ut signaculum super cor tuum, signaculum super brachium tuum.* Et huic Athletæ Parthenij sono, ad vos rectè collimanti, intensos protendite animos. Recens beatioris vestræ sortis, genesis est, quam sonat MARIA, amoris thauma, mira assequendæ gloriæ mathesis, materis in fatorum insultûs, & perennaturæ in vigore pacis olivæ, gloriæ epigraphe. Huc cuius palato, salutis æternæ arridet meliphyllum, adeste: signaculum æternitatis gloriæ, MARIA, hanc, Reginali obtemperantes imperio, cordibus aptate fidis, forte salutis in munimen. Objicitur stridentibus armorum phalaricis, & sospes gloriatur loricatum Alcidis pectus. Non trisulcas pavescunt clypeati lacerti sagittas. Vita fortunæ lucerna, mors gloriæ vita; Regio in decus perenne, insignitis stigmate, Athletis. Regnatrix Diva, *Clypeus miseris firmus mortalibus una, ictus Fortunæ contra mortisq; cruentos,* proprijs hodie fida communiri exambit stigmatibus corda, & brachia clientum. Eia zelotes probi unanimes depromite animos, non segnes signis MARIÆ aptate mentes. Annectite hasce cordibus, ne quopiam palpitent attrita casu, purpuras, salutis antidota, nec non tutioris panoplias

vitæ. Adſtringite brachijs, hæc lethales adverſus ictus amuleta, & non arcana immobilis axis, fortunæ beatioris indicia. Non ſit rubori bulla, beatitatis ſpecimen perennis, *vel ſignum de paupere loro*, cuius auratæ ſors impar laminæ, geſtare, modò Mariani nominis, ſacratum impreſſum appenſumq; cordi characterem, humile adoret oſculum. Quandoquidem ſacrum de mellito ſonat Doctoris ore effatum: *Qui habuerit characterem nominis eius annotabitur in libro vitæ.* Itaq; non jam auſpice ſvadâ, at auſpicante Reginalis facundiâ oris, ſigna hæc, ut immortalis gloriæ ſigilla, in vigore pacis ſemper vireſcentis Oleæ, immunia habete Chriſtiadæ, cordibus iungite gratis, pro decore, pro gloria, pro ſalutis (ut Olimpi antidotum) antipathi ſacro. Stagyratas gyrent eurypi, non Chriſti hydromachos, non Reginales MARIÆ Athletas: Ganimedes metuant procellas, & tenera concutiantur tempeſtate. Narciſſi ad deductam per rivales pulvillos, ſtridulam aciem, arduam bullarum formident frontem. Metuat Carthago Scipiones, Latini Camillos, Hannibales, Fabios, Darij, Alexandros, non Parthenius Clientum cætus, hodie Reginalibus clypeatus ſignaculis, adverſitatum paveſcat miſſilia. Neſciet malevola ſors aditum, nec ferrea Martis rubigo par arrodere virulentam pacis olivam, quam gratiâ plantante Marianâ, Regnatricis, tanta deſignant ſigna. Non hæc quippe repugnantes ſago, penſilis ad calcamentum formæ, phrigio tumentes oſtro togæ, quarum bidenti, non raro haſtatum civilis prælij murmur, ſpecie indutâ, *Vrbibus antiquis plurima damna tulit*; non rutilo nitentes obryzo civicæ, ferreis iniuriarum perſæpe ſpiculis, frontibus illiſæ: non ſplendidis torqves gemmis onuſti; non emarcida demum floridæ vetuſtatis ſerta: Quid igitur in ſe talia ſigna gerunt? terrei nil quidquam concernunt, vix pauca includunt: An ne cœlitùs trahētia originē, ſublunarium pace ſunt paria beare mentes? Hic fige greſſum Orator. O! miram Metamorphoſim! Obſtupuêre Aſtra; cum revolutis Olimpi valvis, veteraſcentis in probro ſæculi, horrido ſcelerum torri, ſuccenſa Tonantis ira, exarſit in undas; & diverſa per univerſi oras, ſævientis Neptuni Regna, non jam letheis lymphis, at virulento repentini influxu Lethi, amarè mundum potavêre, inter laſciviæ æſtus ſitibundum. Suſpirabat futurus univerſæ terrarum orbitæ, abſq; famulitio Herus, ſudoris mancipium, vel ideo Orbis Imperator, quia orbati ſoli arator; ſuſpirabat, & gemitu anhelo,

qvati-

qvatiebat æthera Noë, sollicitus tandem madentem siccare proram. Et cùm has inter anxius fluctuaret curas, en novo reperto Orbe, regredi columbā stupescit, dumq; allatam tenuis tabellarij rostro, olivam, Divinum pacis cum orbe comperit signū, dulci in rami complexu, ipsum ptopemodùm in stuporem vertitur, hilarescentis præ animi motu. Stuporis tanti seriem frons lenis adauxit. Quidni stupendum seriùs! exhilarato corde mille gyrentur plausus, & lumina mille, attonita proborum in solamine præstat necesse langvere pectora fida, ad pacis hodierna signa MARIÆ. Non hæc *Oliva speciosa in campis*, grata suspiria tenello coronat ramo: āt o! grande benignitatis specimen, o speciem simboli pacis mirandam, nulloq; iat encomisandam ævo. In signum semper florescentis, nullo Momico atterrendæ dente, nullis dignè uspiam exarandæ pennis, pacis oleæ, quid agit? O! iam illi plaudite astra; gratissimas Christiadæ gerite mentes. *En pulchra columba* Regnatrix Virgo, semetipsā cum virenti benignitatis olea, vestris Parthenij Consodales, protendit dextris. Ergo date plausum timpana: lætæ resonent harmoniæ: Hilarescat Olimpus, umbrias nubium serenet in lucis paradisos; eaxarmet fulmine vulcaniam. *Pax venit, lætusq́ suis stet messibus hortus, ornetur altum columen, & lauro fores lætæ virescant.* Flora inter Zephirorum celeusmata, miniat vultum, charite pingat, Ceres opimis ditescat aristis, huc blanda amænitatum decora, quotquot paradisi, Hesperidumq; vireta fovent; confluite Castallides, blandulum occinite melos, & cunctæ charites, tot exoptatæ votis, plaudite paci. At quis horror irrumpit? tremor concutit artus; sistite blanda Numina! sonus vociferantis irruit cœli, audite! *Væ* inquit *paci voluptatis inquilinæ*: ecquis at tātum paradigma non paradoxus hæreat? Vox inopina; vox aspera; quid inter plansuum blandas ruis moras, inquieta? sed heu uni succedit altera. *Nullus est paci locus, ubi plurimùm laborat ambitio, voluptas & blanditiarum amor.* Anne sub erroris umbriam, dictionis remigia, impulisti svada? minantur cœli; quis culpæ nodus? Proch dolor! iam lædor latitantis sub rosa aculei morsu. Abeste procul! sub Ceucropio libo, Cyrceo sqvallida potu, lenocinia. Non mellitis cicuranda blandimentis, hodiedum sacris olea pacis inauguratur signis. Profligati linguarum nec iniustè missilibus, effeminatam lugeant Sardanapali qvietem. *Et sua blanditijs fraus est, & munera perdunt.* Comi sub bractea

floræ, haud raro ferox hydragogium abdi ploratum! suis è mel-lis constructâ nece, in dulci alvearis gynecæo, amarum sæpius comperiere sarcophagum, apes, se proprio sudore necantes. Non semper lactea inter Neiadum Alcyonia, crystallino nitente un darum classico, ad blandæ gustulum vitæ, fluctuum placidè remugiunt sibili: quandoquidem & prætiosos gemmarum susurros, in lugubres avidè auscultantibus, novit Neptunus animare nænias. *Blanditiæ perdunt pueris mulcentibus*, ales amittit *formæ vimq́ decusq́ suæ*. Luceat arcanum quod molior: vacuus generoso spiritu, brevi stipendio vitæ, ignaræ recti mulceatur feræ hiatus. Non ingenio afflatas, beatioris sortis loquaces Numinis Icones *Minoratas paulò minus ab Angelis*, auratis arte Lenonis illaqueari tomiclis, stigia rideat hydra, brutorum æmulas. *Perdita iam dudum blandis Ecclesia rebus squalleret, duris perstat adultus honor*. Di scoloribus à stygia sementi, Hæresiárchæ spineto, centifolijs, Christiadum pacis pubescere oleam, Superi aggaudent, paritati indignantur. Floridum hoc almæ quietis arbustum, non supra aream, sub Ara Crùcis plantatum, nisi sub glorioso ruberi vigeat coronamento nescit pullulare secus. Sudandum est! ut in Getsemanum fruticescat, salutis exordium. Disspareant blandæ voluptatis radioli! Purpurata Orthodoxorum gloriæ, in occasu maturescit aurora; & nisi in sudoris nubilo, postquam *Sol obscuratus est*, perennaturæ vitæ, minimè accendit diem. Nec mirùm: Expectare libuit de obducto Crucis nebulâ, luminum Conditore, riguosos cessasse nimbos; unde iucundius elucescat. Spectate Christicolæ! fessus Divinior sub crucis mole, Enceladus robustissimus, stipari poscit auxiliandus: *Tolle crucem tuam*. Ergone nostra Regali tenuitas præmiatur solio? Divina Crucis Maiestate? O! ter felici fructificata odore, odorata fructu. O! salus redamantium. O! virtus fortium, terrorq; tartari, *Ave spes unica*. Vestris hodie N. N. Inniti humeris beatitudo zelat. Zelandum igitur retrogradu, ut quos primogenita trium beare exordita, ultima secundos in spe, Elisio coronet diademate, *Maior harum charitas*. Crux micat: Adesto benedicti Patris, in triumphales Olimpi signati curules, curiam agite: Reginalis enim honor est, vel ideo supremus, quia *Leone de tribu Iuda*, crudeli pompâ vectus, vix Mariano doloris capitolio, capi potuit. Adesto o! vos felices Gratiani, haud dubiè Ioannis sorte beati, dum in Filios MARIÆ, sub Cruce adulti, unà fratres cruce Baiuli, &

Crucis

Crucis Confratres efficimini, O! sortem terq; quaterq; beatam! o! diem auro æternitati exarandam, quam ferreo eruditum acumine, lignum vitæ; ad nubilæ mortis, nobile suffragium, sole fulgidius illustravit. Plaudite fortibus de præmio certaturi lacertis, Athletæ Christi. En qvod indigitatura stetit in origene dictionis svada, signum præmiorum, crux fulget amica, hostibus fulgur avernalibus, dulcis amplexu, gravida mole, at non nisi torpescēti inter lenocinia animo. Hinc ardua in pacis qviete petit, è signo secùs præmiorum, in sævum gygantescet signum, feriendæ desidiei. Probis, beatioris in Phosphorum vitæ, impijs, In fatalem necis cruentæ Hesperum, Crux fulget in ævum. Qvod dum felici virtutum syllabo, non serò inseri debere arbitror, iterum dictionis vela, retrogradu in sillepsim pello. Rosas inter spineta, imo amæna dulcibus è spinis roseta nancio. Nuncio auspicari cœlos, beatæ perennitatem sortis, ardua calcaturis. Æthereas gloriæ rosas, non lenes Adonidum gressus progerminare, decorum esse Superis visum. Haud facile, nec ultra sudorem, edoctis palpebrâ meridianum bibere solem, aqvilis, par virtus adulta, vel remige pennâ, ad Phæbi velificare augem, auream gloriæ colchidem, aut fulmina cum Iove torqvere lacerto. Sudatoriâ frons conserenda sementi, ut tandem post temporis intervallum, opimâ ditescat gloriæ fruge. Non prius gemmeo inauguratur solio Princeps; aut clavo præsidet adamas, quàm si malleo ad splendoris Maiestatem eruditus, *pulchrior ab ictu.* Et reliqui etiamnum unionum proceres, minimè annulorum confæderantur coronæ; nisi prius lapideæ animæ, pretiosum induerint callum. Nobilior nec balsami in triumphalem sudat arbos odorem, nisi serius attrita hinc *cæsa triumpho.* Nec Rosa demùm purpureis foliorum velis, ad floridas appellit, nisi sub acriori ungve naufraga, ferat lemma, *contrita olentior.* Eminētiorem æternaturæ gloriæ, curulis ascensum, petens Christicola, ne cede malis, sed contra audentior ito. *Arduum per præceps gloria tendit iter.* Non refugit caput floridum lanuginosi, ver diadema, si in virtute adultum, canitiem à candidis spirans moribus, adversa quæque læto prosternat animo. Nemo diffidat viris Entheatum audiat vatem: *emitur solâ virtute potestas.* Hæc aurea clavis ad Deorum Pantheon, gloriæ immortalitatem. Nec dolosa mundi palpebram illudat pictura zeli. Absit præposterum plebei metalli consilium, quod exosum pretij nundinaturum

rum auctarium, stibiatam auro faciem mentitur. Laqveos sua in colla nectit, & funestum struit sibimet sarcophagum, qui palliata scelerum cornicolà, innocuam vultu gerit columbam. Profanum illud pietatis dedecus, fucata totq; cerussarum generibus refecta, an otius incrustata omnium hararum Religio, imò Superum temnens honorem pietas, quam pleriq; Mimici Sinones, latere dissimulantes, improbitatem pro palladio mentiti, impiorum nutricem factorum, obtentui sumunt, ut fucos vendant, oculis glaucomã objiciant, aut verius, ut hoc thyrso, mentes humanas percutientes (ne fraudes affini virtutis specie, ludentes excutiant) locum parent ambitioni vastiorem. Absit hic ab Ascetis Christo, MARIÆ fidis, stigio diruendus foco, exitij fucus, perimentis hedisma oloris, imbuta toxico patera, pantheris cacadæmonici præda dolosi. Crux non creatæ in carne veritatis curulis, simulata à longe noscit, nescit herinaceæ sub frigio abditæ vellere, favere cuti. Nisi in arduis qvisq; se propriæ Aristarchum virtutis manifestet, respuit gloriosior. Obryzi indignum famâ, priusquàm Vulcani tudis æstûsq; ictu, ad nitoris erudiatur Majestatem, in balucis aurum. Gemmea Respublica, Achates, Berylli, Sardonix, Pyropi, suæ non dum mercantur facie, nobilitatis fidem, durius pertersa flammis, rudi perpoliantur ingenio, (unde generosæ stirpis luceat argumentum) præstat necesse. Nemo virtutem Heroam (antequam arduos inter conflictus, ferro chalibeq; tundatur clypeata) veram vulgare non sinit. In ardua ruendum Christiadæ! veriores Christi Adæq; in sudore vescantur terreis nepotes: alioquin exules pacis gloriæq; perenni spoliantur hæreditate. Crux rubeto gloriosa, fallaces lenocinij proculcat rosas, veris emeritas coronatura frontes. Et justè: præmiorum signum est; quod Digitus Paternæ dextræ, sui profuso sigillavit cruore, munera ne cedant, pretioso meritorum calventibus musco.

Et jam! ne oratoria quoq; in obtutu pertæsi auditoris, calvescat facundia, ad calcem dictionis prolabor. Attamen caput attingam. Vidistis Auditores ornatissimi; Oratorem remige svadâ, inter bina ad gloriæ stadiodromum velificare signa, jam Mariano Regnatricis formento, jam vitali ramo merentibus nata; unde beatæ vobismet sortis succendi meridiem, præcatoriâ benèmerendi succesśus bullâ, grator, *Vivito felices quibus fortuna peracta* reserat portas Olimpi. Et iam nullo uspiam perniciei oc-

casu-

casurum atrore felicitatis sidus, tutò crediderim; ni ad frementiũ volitante undelibet Mercurio, pagellis onusto, populorum mur mur; in nova raperer apologanda.

Iterumne toties refusa in Polonæ Cereris, aureiq; excidium pomi, confluis atrox locusta? adhuc ne truces Phalaridis barbaries, equinæ Diomedis feritates, Busiridis atrociæ, minimè collidimini in busta? anne in discerpendas dilectæ, electæq; à Sanctissima Thetide, Regnatrice MARIA, Sarmaticæ alcionis alas, hiatis immites? quò quò Sandapilarij, feroces Atrei, Ethodes, quò Massagetæ diri? quousq; carnivori Cyclopes, Litvano non saturabimini Æthono? serpis armata Marte minante ruinis, colluvies, at in funestum crede mi ruitura chasma. Non feres utiq; benigna Mater dudum electa, nuper erecta quandoquidem *ante sæcula creata* in solium, Poloniæ Regina, non feres benevolo intuitu, immitem sævire barbariem, in subdita colla tibi, quæ hodie perenni pacis oleâ beasti, dum tuo Reginali inserta syllabo, sub tutatoriam excepisti penulam. Nec alioqui auspicari, fas arbitrarer: Te enim *Matrem gratiæ, salutis ac vitæ, arcum fœderis, radicem gaudij*, *Instrumentum lætitiæ*: *veniæ ac bonitatis eximiæ*, prætereaq; Sarmatiæ Reginam, scribsere Cœlites, stupent Gentes, Polonus adorat Polus. Igitur absit è corde formido. Mens mærorum solvatur compede, MARIA dulce solamen. Fides animetur in robur, spes in clypeum, amor in suspiriorum ferventiora acuatur iacula. Elusus hostis terga dabit, barbarieśq; minis fervescens, ibit in antra. His in pace bellandum armis, & gloriosior trophæi laurea, curulis honoris sublimior, immortalis iustius (quo non splendidior alter) gloriæ culmen, forti certaturos pectore manet. Sint Quireneis Minitauri, fulminumq; gestarrices alæ, simbola castris. Fasciatur flammis, infascinata furioso armorum fluctu, Persica cohors. Morologæ effigie Sphingis, Osiridis armata deliret Diospolis. Aheneo insanient Cymbri stipite tauri. Leone Alcides Christiadæ, & Sacratiori Minervâ, Neoptolemitæ Athletæ Mariani, cingantur ad prælia. Sit Leo Crux hosti, Sacra Minerva, vincendi artem MARIA pandet. His pectora fida crebrescant meritò signis, in profligandæ Simbolum hostilitatis insidiosæ, Matri avitæ prolis, Ecclesiæ. Gliscit venenum, Lethali afflata viru, sementis averni, stirps hæreseos, tumet nec timet, robora auget & audet, pietatis mentitur hedisma, & metitur Superûm arva domûs. Hædos pascit,

minat in unum, & mina[illegible] cornuta. Præliandum eſt: præfata in virtutæ ſignorum, arripienda arma; Et *in hoc ſigno vinces.* Occurrite ſævis ſecurè minis, nullo læſuri ictu, caſu non cadetis: victoriæ, poſt hanc, perennitatis gloriæ imminẽtis auſpicium exinde certius, quám ex oſcinis cantu, vel ſoliſtimo tripudio; quando: Chriſtianis *Vexilla Crucis, ſunt trophæa. Hæreſis evulſam pacis proſtravit olivam, truncatæ formam reddere, id artis erit.* Non vigeat hiſce ſine bellis, pacis Chriſtiadum olea, unde in meritorum ſructiceſcat centifolia, opima præmiorum allatura frugamenta. In quorum hodierna; Romanæ Floræ partum, dum umbratilem flecto palpebram; Paradiſi; Heſperidumne rutilant vireta? Anceps hæreo! non expers tamen virtutis horum, quibus ut myriſticis inenarrabilis oloris, quia immenſi indulti, redimitæ frontes corollis, quid niſi protenſa in millenas ſæculorum myriadas, ſibimet gloriæ immortalitatis horoſcopum, & purgatorio compeditis æſtu, eiuſdẽ gloriæ ſecurũ proſperant obtentũ. O! fructum felicem! Aſt quânam operâ adeſt? non jam percontor.

Dum ad tuas tantæ fœcunditatis Plãtator eximie, plantas, acclini provolvor fronte, CELSISSIME PRINCEPS ANTISTES NOSTER, DVX SEVERIÆ. Honoris Mariani Propagator mirande. Claro-Montani cætus noſtri Protector Munificentiſſime. Vulgatum eſt! & eſſe dignum; Celſitudinem Nominis Tui, mille virtutum lychnis, totidem meritorum facibus, faſcibuſq; dignitatum imperioſam, etiam è rudi Memnone, melithæo ſonantem coturno, effigiare Sophoclem, fore non invalidam; me tamen pauca tuo proclamaturum honori, in taciturnitatem pellit virtute, cui placidiſſimũ eloquium, ſui reticentia. Proin tacebo. Erumpat Orbis in oratoria ora, te Duce anteſignano, zeloſior exorator Marianus. Decoraſti hodie æthereo Sarmatiam ammochryſo, dum Regnatricem Divam, novo ſatellitij genere. Et hinc Diviſum cum Iove Imperium tenes, dixerim unum: tuum eſt; quod Marianum. Nec mirum: Pontificius honos, in aurora Deitate purpuratus, quid niſi Imperia & hæc Olimpi petit. Tuo æqvè adhæſit Nomini: Neſciet heſperuginis ravillam, ſemper tibi meridiante gratiâ Numinis, eidem unitus. Ancipiti neſcis fluctuare remo; Stella maris veritatis index vetat. Quid ſi te non profiterer beatum, vindex erroris fatui ipſa MARIA foret. Cuius honoris in augem, adinvento Sociali Confraternitatis fœdere, ipſe eidem Regnatrici Divæ, in

fratrem

fratrem electus gloriare Princeps, procul dubio inter primos cœlitum Primicerie, qui primus tantam Reginali ad Thaumaturgam aram consecrasti hecatomben. O! jam te cœli amplius ut sui honorent Consolatorem, quia Mariano cunctas orbis per oras dilatando honori parem. Sarmatia non iam solius Severiæ mitissimum, verùm ut totius Patriæ Ducem ad æternitatem gloriæ, antesignanum, adoret pronus Claro-Montanus unâ cum toto Diæcesanei hujus Castelli Tui incolatu, Tibi in suppedaneum cado Orator. Nec surgerem: nisi plurium de Tua dignitate vulgatricis, dedicatoriæ schedulæ memor, in Thaumaturgam raperer obtutu Regnatricem. Ad cuius stuporem Maiestatis, quid efferam? eloqvij expers, hærebo animo, imperia spectaturus: nec solus equidem: En vide Domina convulsam sub thronum gratiæ, non segnis in Tui ministeria, populi turbam: Vide Domina nec non æterno fidelitatis compacta vinclo subdita tibi Regnatrix Virgo, totius Sarmatiæ colla. Vide o! Domina benignitatis intuere palpebrâ. Ne temne vota, quantumvis inter sæculi sollicitudinum angarias, tantisper gelida. Eia spes nostra! vacuos cumulare, pusillos adimplere, plenos roborare, cunctos fideles tibi o! Diva Regnatrix; gratiâ ne divient, esto beare memor. Tuæ si pietatis Christiadas in vitæ via tutari, passus ne corruant rege. Adesto ærumnis Perstet tuo favente clementiæ favonio, æternum in vigoris virtute pacis olea ad uberes præmiorum adultura fructus. Quod bino, tuæ quippe Odigitriæ Iconis, Crucisq; signo, designari

DIXI.

ignotis homini [illegible]

[illegible]